

Geranium sanguineum

Foto: Harrie de Vries

Nomenclatuur/etymologie

De wetenschappelijke naam *Geranium sanguineum* bestaat uit twee delen. De geslachtsnaam *Geranium* is afgeleid van het Griekse woord 'geranos', wat kraanvogel betekent. Dit verwijst naar de vorm van de vrucht, die lijkt op de snavel van een kraanvogel of ooievaar, vandaar de Nederlandse naam ooievaarsbek. Het soort-epitheton *sanguineum* is afkomstig van het Latijnse 'sanguis', wat bloed betekent, en 'sanguineus' wat bloedrood betekent. Dit verwijst naar de karmijnrode tot paarsrode bloemkleur en in het bijzonder naar de intense rode herfstkleur van het blad, waaraan de Nederlandse naam Bloedooievaarsbek is ontleend.

Taxonomie

Geranium sanguineum is een botanische soort binnen het geslacht *Geranium*, dat wereldwijd een groot aantal soorten omvat, waarvan vele populair zijn in de tuinbouw.

- *Rijk*: Plantae
- *Klasse*: Magnoliopsida (tweezaadlobbigen)
- *Orde*: Geraniales
- *Familie*: Geraniaceae (Ooievaarsbekfamilie)
- *Geslacht*: *Geranium*
- *Soort*: *G. sanguineum*

Synoniemen

Er zijn geen algemeen geaccepteerde botanische synoniemen voor de soort *Geranium sanguineum* die op grote schaal worden gebruikt. De soort wordt in de handel en in de volksmond aangeduid met de Nederlandse naam Bloedooievaarsbek.

Variëteiten en cultivars

Binnen *Geranium sanguineum* zijn er verschillende zeer populaire en veelgebruikte cultivars, die vaak variëren in bloemkleur, groeiwijze en hoogte. Enkele bekende voorbeelden zijn *G. sanguineum* 'Album' (witte bloemen), *G. sanguineum* 'Striatum' (lichtroze bloemen met donkerder aders, soms ook *G. sanguineum* var. *striatum* genoemd), *G. sanguineum* 'Max Frei' (compacte groei, intense karmijnrode bloemen, **foto**) en *G. sanguineum* 'Vision' (paarsroze bloemen).

Familie

Geranium sanguineum behoort tot de Geraniaceae, de Ooievaarsbekfamilie. Deze familie bestaat voornamelijk uit kruidachtige planten, hoewel er ook enkele struiken en bomen toe behoren. Een kenmerk van de familie is de typische snavelvormige vrucht.

Hoogte

De volwassen hoogte van de soort ligt meestal tussen de 20 en 40 centimeter, afhankelijk van de groeiomstandigheden en de specifieke variëteit of cultivar. De plant heeft een bossige, polvormende groeiwijze die breed uitgroeit en bodembedekkend is.

Bloemkleur

De bloemkleur van de botanische soort *G. sanguineum* is meestal helder karmijnrood of purperrood, wat de naam Bloedooievaarsbek verklaart. De bloemen zijn relatief groot (2,5 tot 3 cm) en verschijnen solitair of in paren op dunne stelen. Cultivars bieden variaties van wit tot zachtroze.

Bladkleur

Het blad van *Geranium sanguineum* is diep ingesneden en handvormig met smalle, lijnvormige slippen, en heeft een donkergroene kleur gedurende het groeiseizoen. Een kenmerkend aspect is de schitterende, intense oranjegele tot bloedrode herfstverkleuring, vaak al vroeg in het najaar. Het is een bladverliezende vaste plant.

Bloeiperiode

De bloeiperiode is lang en strekt zich uit over een groot deel van de zomer. De hoofdbloei valt meestal van mei of juni tot en met augustus. Door regelmatig uitgebloeide bloemen te verwijderen, kan de plant tot ver in de herfst doorbloeien.

Standplaats

Deze ooievaarsbek is tolerant en doet het goed op een zonnige tot halfschaduwrijke standplaats. De plant geeft de voorkeur aan goed doorlatende, matig voedselrijke, kalkrijke tot neutrale grond. Hij verdraagt droogte en wind goed en is daardoor geschikt voor rotstuinen, borders en zelfs duintuinen.

Herkomst

Geranium sanguineum is inheems in een groot deel van Europa, van West-Europa tot de Kaukasus en Noord-Turkije. Het is een wilde plant die vaak voorkomt in bosranden, open struwelen, graslanden en op warme, droge, kalkrijke hellingen. In Nederland wordt de soort als algemeen, maar vaak verwilderd uit de tuin, beschouwd. In België is het in bepaalde regio's inheems.

Soort gewas

Het is een overblijvende, kruidachtige vaste plant (*herbaceous perennial*). Door zijn uitgroeiende, stevige horizontale wortelstok is het een uitstekende, laagblijvende bodembedekker.

Vermeerderingswijze

De plant kan op verschillende manieren worden vermeerderd. Zaaien is mogelijk, maar de kieming is vaak langzaam en onregelmatig en wordt gestimuleerd door een koudeperiode (koude stratificatie). Voor het behoud van de kenmerken van cultivars is vegetatieve vermeerdering door scheuren of delen van de pol in het vroege voorjaar of najaar de beste methode.

Klimaatzone

Geranium sanguineum is een zeer winterharde soort. De plant wordt geclassificeerd als hard voor USDA-zones 4 tot 8, wat betekent dat hij strenge vorst tot ongeveer -34°C kan verdragen.

Insecten

De bloemen van *Geranium sanguineum* zijn zeer aantrekkelijk voor diverse insecten, waaronder bijen en vlinders. De plant levert nectar en stuifmeel en speelt een positieve ecologische rol in de tuin als bijenplant.

Bronvermelding

<https://www.wilde-planten.nl/bloedooievaarsbek.htm>

https://appeltern.nl/nl/tuinadvies/plantenencyclopedie/geranium_sanguineum_bloedrode_oievaarsbek/

<https://www.directplant.nl/bloed-ooievaarsbek-geranium-sanguineum.html>

<https://www.plantennamen.info/wetenschappelijke-namen/geranium-sanguineum-bloedooievaarsbek>

<https://bijenplanten.ontwikkelcentrum.nl/plant/Plant%20261>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Geranium</i> (kraanvogel/ooievaar); <i>sanguineum</i> (bloedrood, verwijzend naar bloem/herfstbladkleur)
Taxonomie	<i>Rijk:</i> Plantae, <i>Orde:</i> Geraniales, <i>Familie:</i> Geraniaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Geranium</i> , <i>Soort:</i> <i>G. sanguineum</i>
Synoniemen	Geen algemeen geaccepteerde botanische synoniemen
Variëteiten en cultivars	'Album', 'Striatum', 'Max Frei', 'Vision' (variëren in kleur en hoogte)
Familie	Geraniaceae (Ooievaarsbekfamilie)
Hoogte	20 tot 40 cm
Bloemkleur	Karmijnrood tot purperrood (botanische soort)
Bladkleur	Donkergroen (in de herfst oranjegeel tot bloedrood verkleurend)
Bloeiperiode	Mei/Juni tot en met Augustus (doorbloeit tot herfst mogelijk)
Standplaats	Zon tot halfschaduw, goed doorlatende, kalkrijke, droge tot normale grond
Herkomst	Inheems in Europa, van West-Europa tot Kaukasus
Soort gewas	Overblijvende, kruidachtige vaste plant (<i>herbaceous perennial</i>), bodembedekker
Vermeerderingswijze	Deling/scheuren (vegetatief), zaaien (langzaam/onregelmatig)
Klimaatzone	USDA 4 tot 8 (zeer winterhard)
Insecten	Zeer aantrekkelijk voor bijen en vlinders